

## **Відгук офіційного опонента**

на дисертаційну роботу Коропець Лариси Анатоліївни  
«Обґрунтування системи вирощування і використання великої рогатої  
худоби» представлену на здобуття наукового ступеня доктора  
сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.04-технологія  
виробництва продуктів тваринництва.

**Актуальність обраної теми.** Однією із найважливіших проблем, яку необхідно вирішити у найближчі роки агропромислового комплексу України є збільшення виробництва молока, молочних та м'ясних продуктів. Кризовий стан в економіці привів не тільки до різкого скорочення поголів'я корів, виробництва продукції, але і різко погіршив повноцінність харчування населення. Головними чинниками збільшення продуктивності худоби є підвищення генетичного потенціалу продуктивності тварин засобами селекції та створення оптимальних умов вирощування, годівлі, утримання для найбільш повної його реалізації.

На сучасному етапі розвитку галузі молочного і м'ясного скотарства основною проблемою є збереження і наращування племінних ресурсів існуючих планових порід і типів великої рогатої худоби та визначення напрямів їхнього удосконалення та консолідації. В цьому контексті виключно важливого значення набуває питання удосконалення системи відтворення стада великої рогатої худоби молочного та м'ясного напрямку продуктивності та дослідження відтворної якості та продуктивності корів, вирощених за різних технологій годівлі у молочний період, що і зумовлює актуальність дисертаційної теми наукових досліджень здобувача, яка була складовою частиною комплексних досліджень Національного університету біоресурсів і природокористування України (номера державної реєстрації 0108V001672; 011V003702; 0112V001683).

**Обґрунтованість наукових досліджень.** Забезпечується результатами досліджень з використанням сучасних аналітичних, зоотехнічних, біохімічних, економічних методик і методів при проведенні наукових досліджень в яких були задіяні поголів'я корів української чорно-рябої молочної породи з встановленням продуктивності за I, II, III лактацію, сервіс період, коефіцієнт відтворювальної здатності та продуктивності бугаїв-плідників м'ясних порід (голштинська чорно-ряба, червоно-ряба, абердин-ангуська, герефордська, лімузінська, симентальська, п'ємотеза) породи щодо впливу лінійної належності на показники відтворювальної здатності та



економічну ефективність використання бугаїв-плідників із врахуванням їх племінної цінності.

Під час проведення досліджень здобувачем:

- проаналізовано ріст телят залежно від складу молозива;
- досліджено ваговий і лінійний ріст телиць і нетелей за використання замінича незбираного молока у поєднанні з різним складом концентрованих кормів у раціоні;
- вивчено вплив системи вирощування теличок у молочний період на молочну продуктивність та відтворювальну здатність корів;
- проаналізовано поліморфізм та племінну цінність бугаїв голштинської породи залежно від генотипу за локусом К-козеїну у розрізі ліній;
- встановлено кількісні та якісні ознаки спермопродуктивності бугаїв-плідників різного напрямку продуктивності залежно від генотипу та віку;
- досліджено продуктивність бугаїв-плідників м'ясного напрямку продуктивності від типу будови тіла та вираженістю м'ясних форм;
- визначено економічну ефективність вирощування та використання великої рогатої худоби.

За результатами проведених досліджень автором зроблено 16 висновків і 3 пропозиції виробництву, які в цілому відображають основні положення дисертаційної роботи базуються на аналітичних і експериментальних матеріалах та мають наукову і практичну інформативну цінність.

**Наукова новизна одержаних результатів.** Полягає у тому, що Л.А. Коропець обґрунтовано ефективні системи вирощування та використання великої рогатої худоби молочного та м'ясного напрямків продуктивності на основі сучасних тенденцій у технологічних і селекційно-кормових рішеннях за урахування їх впливу на формування продуктивності тварин і економічну ефективність виробництва.

Наукова новизна одержаних результатів підтверджена патентами України на корисну модель «Спосіб скорочення віку першого осіменіння телиць» №63587 та «Спосіб підвищення рівня товарності молока» №75571.

**Практичне значення одержаних результатів.** Обґрунтовані основні елементи систем вирощування і використання великої рогатої худоби які забезпечують зростання поголів'я, підвищення продуктивності та якості продукції. Вирощування ремонтного молодняку за використання 150 кг незбираного молока та 250 кг замінича незбираного молока і комбікормів забезпечують високу інтенсивність росту молодняку, зниження затрат на вирощування, та підвищення рівню товарності молока.



Отримані результати спрямовані на підвищення білково-молочності корів і покращення технологічних властивостей молока.

Наукові розробки впроваджено у підрозділі «Агрономічна дослідна станція у 2010-2014 роках, використані у написанні монографій «Отримання і вирощування ремонтного молодняку в молочному скотарстві» та «Наукові засади відтворення поголів'я великої рогатої худоби м'ясних порід».

**Публікація та апробація основних результатів роботи.** Матеріали дисертаційної роботи апробовані на 6 Міжнародних науково-практичних конференціях, та звітних конференціях Національного університету біоресурсів і природокористування України протягом 2011-2015 років, а також викладені у 31 науковій праці з яких 3 монографії, 10 статей у наукових фахових виданнях України, 7 статей включених до міжнародних наукометричних баз даних, 3 рекомендації, 2 патенти на корисну модель.

**Оцінка змісту і оформлення роботи.** Основна частина дисертаційної роботи викладена на 296 сторінках, проілюстрована 65 таблицями і 5 рисунками. Складається із вступу, огляду літератури, загальної методики та основних методів досліджень, результати власних досліджень у вигляді 3 розділів і 6 підрозділів, аналіз і узагальнення результатів досліджень, висновків і пропозицій виробництву. Крім того, на 4 сторінках представлені додатки і на 23 сторінках список використаних джерел, який включає 577 найменувань, у т.ч. 72 іноземною мовою.

Анотатор дисертації обсягом 31 сторінок, включає 29 таблиць і 1 рисунок, список 31 опублікованих праць за темою дисертації, та анотації українською, російською та англійською мовами.

**Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації.** Обґрунтування, експериментальні дані, основні висновки і пропозиції виробництву наведені у рукопису дисертації і авторефераті однакові, викладені ідентично, оформлені згідно з вимогами МОН України. Відмічаючи позитивні сторони дисертаційної роботи виявлено ряд недоліків. Основні з них такі:

1. В літературному огляді автореферату відсутні посилання на джерела вітчизняних науковців, в яких розкривається вплив існуючих сучасних технологій на ефективність виробництва продукції тваринництва.

2. У схемі досліджень (рис.1) відсутнє узагальнення, яке б поєднувало всі виконані наукові дослідження.

3. Бажано, щоб після кожного підрозділу літературних джерел був співставлений аналіз результатів своєї роботи. На жаль, у даному випадку такий підхід відсутній.



4. Доцільно було б наукову новизну одержаних результатів конкретно подати у 2-3 абзацах (ст.3).

5. У науковій роботі доцільно було б вживати термін «бугаї-плідники» м'ясних порід замість терміну «бугаї».

6. Необхідно пояснити, які основні елементи системи вирощування та використання великої рогатої худоби, молочного і м'ясного напрямку продуктивності, Вами розроблено?

7. З якою метою Ви вивчили проміри та індекси будови тіла нетелей залежно від наявності у раціоні замітника незбираного молока?

8. За якими показниками і методикою Ви визначали вираженість м'ясних форм бугаїв-плідників м'ясних порід (краща, гірша).

9. Висновки бажано було б розпочати зі слів (встановлено, досліджено, з'ясовано, визначено і т.д.).

Разом з тим, висловлені недоліки не зменшують в цілому високої оцінки виконаної роботи. Вони спрямовані на уточнення окремих її положень. Аналіз матеріалів дисертації та автореферату свідчить про наукову ерудицію здобувача, володіння станом питання і конкретними шляхами його вирішення.

#### **Заключення.**

Дисертаційна робота Коропець Лариси Анатоліївни «Обґрунтування системи вирощування і використання великої рогатої худоби» за актуальністю, практичною цінністю, ступенем обґрунтованості і вірогідності основних висновків, пропозиції виробництву і перспективності для науки і практики сучасного ведення галузі молочного і м'ясного тваринництва, дисертаційна робота відповідає вимогам МОН України до докторських дисертацій, а її автор Коропець Лариса Анатоліївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.04 - технологія виробництва продуктів тваринництва.

Офіційний опонент,  
Доктор сільськогосподарських наук,  
старший науковий співробітник,  
завідувач кафедри технічного забезпечення  
агропромислового виробництва  
Харківського національного аграрного  
університету ім. В.В. Докучаєва

С.А. Михальченко



Підпис

Керівник відділу діловодства і канцелярії

Т. Маршала

20 20 р.